

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРУУНУН БИЛИМ БЕРУУ
ПРОГРАММАЛАРЫ БОЮНЧА
ЖЫЙЫНТЫКТООЧУ
МАМЛЕКЕТТИК АТТЕСТАЦИЯСЫ**

KAZAKHSTAN

ҚАЗАҚСТАН

REPUBLIC

РЕСПУБЛИКАСЫ

OF THE

REPUBLIC

OF KAZAKHSTAN

ҚАЗАҚСТАН

РЕСПУБЛИКАСЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

АТЫ

ЖМАНЫН МАКСАТТАРЫ

- Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» жана «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө» мыйзамдарынын аткарылышына көзөмөл кылуу;
- окуучулардын негизги жалпы жана жалпы орто билим берүүнүн билим берүү программаларын өздөштүрүү натыйжаларынын Кыргыз Республикасынын мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына дал келүүсүн аныктоо;
- билим берүүнү башкаруу системасына өзгөртүүлөрдү киргизүү үчүн мектеп ичинде мониторинг жана талдоо жүргүзүүнү ишке ашыруу.

НОРМАТИВДИК АКТЫЛАР

- Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин 2019-жылдын 8 апрелинде № 378\1 буйругу
- «Кыргыз Республикасынын бардык типтеги жана менчик түрүндөгү жалпы билим берүү уюмдарында негизги жалпы жана жалпы орто билим берүүнүн билим берүү программалары боюнча жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын өткөрүү жөнүндө ЖОБО» (КР ББИМнин 2019-жылдын 23 мартындагы буйругу № 304/1)

IX КЛАССТАРЫНЫН ОКУУЧУЛАРЫ ҮЧҮН ЖМА

- Математика (алгебра) – комплекстүү жазуу тести
- Эне тили (кыргыз, орус, өзбек жана тажик) – дилбаяндын элементтери камтылган баяндама
- Кыргызстандын тарыхы – оозеки сынак
- Кыргыз тили (орус, өзбек жана тажик тилдеринде окутулган мектептер үчүн) же орус тили (кыргыз тилинде окутулган мектептер үчүн) – комплекстүү жазуу тести
- Тандоосу боюнча сабак – оозеки сынак

XI КЛАССТАРЫНЫН ОКУУЧУЛАРЫ ҮЧҮН

ЖМА

- Математика (алгебра) – жазуу сынагы
- Эне тили жана адабияты (кыргыз, орус, өзбек жана тажик) – эссе
- Кыргызстандын тарыхы – оозеки сынак
- Кыргыз тили (орус, өзбек жана тажик тилдеринде окутулган мектептер үчүн) же орус тили (кыргыз тилинде окутулган мектептер үчүн) – комплекстүү жазуу тести
- Тандоосу боюнча сабак – оозеки сынак

**МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ, МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ, ОТК-НЫН
IX, XI КЛАССТАРЫНЫН ОКУУЧУЛАРЫ ҮЧҮН ЖМА**

- **Базалык келөмдөгү сабактардан тышкары өтүлгөн программаны эске алуу менен жалпы негизде милдеттүү түрдө бир же эки профилдик сабактар боюнча оозеки түрүндө ЖМАдан өтүшөт**
- **Математика боюнча жазуу сынактары тереңдетип окутуучу мектептер үчүн аныкталган окутуу планынын татаалдык деңгээлине ылайык жүргүзүлөт**
- **Профилдик сабактар боюнча билеттерди мектеп өзү даярдайт**

ЖМАНЫ ӨТКӨРҮҮ ТАРТИБИ (ӨЗГӨРТҮЛГӨН)

- **ЖМАНЫ даярдоо, өткөрүү тартибин жана сынак иштерин баалоо процедураларын стандартташтыруу**
- (1) XI класстарда (кыргыз, орус, өзбек жана тажик) эне тили жана адабияты
- (2) IX класстарда (кыргыз, орус, өзбек жана тажик) эне тили
- (3) IX класстарда (алгебра) математика
- (4) Кыргыз тили боюнча орус, өзбек жана тажик тилдеринде окутулган мектептер үчүн жана орус тили боюнча кыргыз тилинде окутулган мектептер үчүн (IX, XI класстар)

ЖМАНЫ ӨТКӨРҮҮ ТАРТИБИ (МУРУНКУ)

ЖМАнын тартиби жана өткөрүү форматы:

- 11- класс үчүн математикадан,
- 9 жана 11- класстар үчүн Кыргызстан тарыхынан,
- 9 жана 11- класстар үчүн тандоосу боюнча сабагынан
өзгөрүлгөн жок!
- Окуучулардын ыктыярдуу республикалык тестирлөөгө катышуусунда окуучулардын арызы боюнча педагогикалык кеңештери негизги тестирлөөнүн жыйынтыктарын (9-, 11- класстар) тийиштүү сабактар боюнча (оозеки сынактардын) сынактык баалар катары эсептеп коюуга укугу бар.

ЖМАНЫ ӨТКӨРҮҮ ТАРТИБИ

- ЖМАнын материалдары салынган жабык пакеттер аймактык ББМБО жеткирилет. Алар жеткирилген пакеттерди жалпы билим берүү уюмдарына беришет.
- ПКнын мүчөлөрү сынактык материалдар салынган пакетти сынак башталганга чейин 1 саат эрте ачышат.
- Пакетте жиберилген түп нускама боюнча класстагы окуучулардын санына жараша материалдарды эки вариантта көбөйтүү керек.

Эскертүү: ББМБО жана мектептер сынак материалдарын сынак башталганга чейин ачкандыгы, тексттерде жана тапшырмаларда камтылган маалыматтын купуялыгын ачыктагандыгы үчүн административдик жоопкерчиликти алып барат.

ЖМАНЫ ӨТКӨРҮҮ ТАРТИБИ

- Окуу предметтери боюнча сынактардын өткөрүү убактысына даярдык иш-чараларына бөлүнгөн убакыт (окуучуларга нускама берүү, сынак материалдары салынган пакеттерди ачуу, КӨЧМдерди көчүрүү ж.б.) кирбейт. Сынактын узактыгы 4 саат жана андан көп убакыт болсо, анда ПК менен макулдашуунун негизинде окуучуларга (15-20 мүнөттүк) танапис берилет.
- ЖМАНЫ өткөрүү үчүн тексттер жана таршырмалар министрликтин сайтына жайгаштырылат (<http://edu.gov.kg>)

ДАЯРДЫК ИШ-ЧАРАЛАРЫ

- Сынак тапшырмалары бар тест топтомдорун ачуу, материалдарды көбөйтүү
- Бүтүрүүчүлөрдү отургузуу жана нускама берүү
- Мектептин штампы басылган барактарды жана черновиктерди таратып берүү
- Жазуу сынак ишинин баш барагын толтуруу
- Сынактын башталышын, узактыгын жана аякталышын, ошондой эле тыныгуу убактысын доскага жазылат

Эскертуу: Чиймелеп, оңдоого мүмкүн боло турган кошумча барактардагы жазуулар иштелип чыкпайт жана текшерилбейт.

СЫНАКТАРДЫ ӨТКӨРҮҮНҮН ФОРМАЛАРЫ

- XI класстарда эне тили жана адабияты боюнча жазуу сынагы (кыргыз, орус, өзбек жана тажик) эссе формасында өткөрүлөт. Сынакка 5 астрономиялык саат берилет. Эссенин темалары министрлик тарабынан аныкталат. Бүтүрүүчүлөрдүн тандоосуна ар кандай проблематиканы камтыган 3 текст сунушталат:
 - көркөм текст – проза;
 - көркөм текст – поэзия;
 - публицистикалык текст.
- Окуучу бир гана текстти тандап алат. Түп нускама боюнча окуучулардын тандаганына жараша тексттерди көбөйтүү керек

АРГУМЕНТТӨӨЧҮ ЭССЕ

■ Эссени жазууда структурасы так жана толук сакталышы зарыл:

- I. Киришүү (теманы жана тексттен келип чыккан көйгөйдү аныктоо)
- II. Негизги бөлүк
 - Автордун көз карашын аргументтештирүү жана ага түшүндүрмө берүү.
 - Тезис (жеке көз карашы, автордун оюна карата макул же карама-каршы көз карашын билдирүү).
 - Биринчи аргумент (Ата Мекендик, кыргыз жана чет элдик көркөм адабий чыгармаларга таянуу).
 - Экинчи аргумент (турмуштук тажрыйбаларга таянуу).
- III. Жыйынтык

Эскертүү: Эссенин көлөмү 150 жана 300 сөздөн кем болбошу керек.

АРГУМЕНТТӨӨЧҮ ЭССЕ

- Титулдук баракка тексттин темасын жазылат (Эссе-... (автор, тексттин аталышы)
- Орфографиялык жана түшүндүрмө сөздүктөрдү пайдаланууга уруксат берилет
- Сынак иштерин мөөнөтүнөн мурда аткарып бүткөн окуучулар чыгып кетүүгө укуктуу.

Эссенин мазмунуна байланыштуу критерийлер	Балл
Эссенин структурасы, логикалуулук, ойду баяндоо уланмалуулугу	5
Тексттин түйүндүү көйгөйүн аныктоо	5
Тексттеги автордун көз карашын аргументтештирүү жана түшүндүрмө берүү	5
Жеке пикиринин болушу	5
Биринчи аргумент (көркөм чыгармага таянуу менен)	5
Экинчи аргумент (турмуштук тажрыйбага таянуу менен)	5
Жыйынтык	5
Кептик жана стилдик ченемдердин сакталышы	5

Балл	Баа
31-40	5
21-30	4
11-20	3
0-10	2